DRAUGAS
vienatinis tautinės ir tikybinės minties lietuvių dienraštis Amerikoje.

DRAUGAS

LITHUANIAN DAILY FRIEND

DRAUGAS
The most influential Lithuanian Daily in America.

No. 217 "Draugas", 2334 So. Oakley Avenue, CHICAGO, ILLINOIS ANTRADIENIS, RUGSĖJO (SEPT.) 13 D., 1932 M. 3c A COPY METAI-VOL. XVII
3c A COPY ENTERED AS SECOND CLASS MATTER MARCH 31, 1916, AT CHICAGO, ILLINOIS UNDER THE ACT OF MARCH 3, 1879 Telefonas: Roosevelt 7790

Papen'as paleido Vokietijos parlamentą

RUSIJOS DIKTATORIUS STALINAS BUS PAŠALINTAS

Rusų valstiečių sąjudis prieš sovietų tvarką

KINIJOJ PALEIDŽIAMA TŪKSTANČIAI POLITINIŲ KALINIŲ

PAPEN'AS PALEIDO PARLAMENTĄ

BERLYNAS, rugs. 12. — Vokietijos kancleris von Papen'as šiandie paleido susirinkusį parlamentą.

Kilo nepaprastas triukšmas. Fašistai ir komunistai atstovai nusprendė neklausyti vyriausybės. Sutarė rytoj ir vėl susirinkti į parlamento rūmus. Matyt, vyriausybė imsis prieš tai griežtų priemonių.

Susirinkus parlamentui tuojau duotas sumanymas sugriauti prezidento Hindenburgo rugs. 4 d. pasirašytą specialų nuosprendį, kuriuo turi būt vykinama kanclerio ekonomijos programa. Šis sumanymas paduotas nelaukiant kanclerio pranešimo apie jo vyriausybės nusistatymą.

Ir kada rengtasi balsuoti minėto sumanymo klausimu, staiga ant tribūnos užbėgo kancleris su parlamento paleidimo raštu. Parlamento pirmininkas Goering'as, fašistas, neatkreipė domės į kišamą jam kanclerio raštą. Visgi kancleris raštą perskaitė ir triukšmingai ujamas pasišalino, o parlamentas 513 balsais prieš 32 sugriovė minėtą vyriausybės nuosprendį. Tuo būdu parlamentas sugriovė pačią von Papen'o vyriausybę ir paskelbė, kad Vokietijos valstybė yra be vyriausybės ir parlamentas neturi pakrikti.

PALEIDŽIAMI POLITINIAI KALINIAI

ŠANGHAJUS, rugs. 12. — Kinijos vyriausybė nusprendė iš kalėjimų paleisti visus politinius kalinius, kurie prieš kovo mėn. 5 d., šiemet, buvo nubausti kalėti.

Sakoma, kad dešimtys tūkstančių kalinių atgaus laisvę. Tikras jų skaičius nė nežinomas.

AUDRA ŽIEMIŲ JŪROJ

LONDONAS, rugs. 12. — Žiemių jūrą ir Europos pakraščius ištiko baisi audra. Keliolika žmonių žuvo.

STALINAS BUS PAŠALINTAS

RYGA, rugs. 13. — Iš Maskvos gauta žinia, kad tenai sovietų tarpe kilo rimti nesutikimai. Daug nepasitikėjimo reiškiama diktatorium Stalinu. Anot žinių, jis bus pašalintas iš vadovybės. Sakoma, jo vietą užims komisaras Kaganovič.

BOLŠEVIKŲ "PIATILIETKA" NIEKAIS EINA

LONDONAS, rugs. 12. — Parvykę iš Rusijos ekspertai, kurie ten tyrinėjo sovietų vykdomą per penkerius metus ekonominį krašto atstatymą ("piatilietką"), praneša, kad tas bolševikų pastangas ištiko galutinas krizis. "Piatilietkos" vykdymas visai nepasisekė. Pramonė nepastumėta pirmyn. O čia dar valstiečiai išjudo prieš žiauruosius Maskvos valdovus, kurie valstiečius badu marina.

Kai kurie ekspertai pareiškia, kad sovietų valdžiai artinasi pavojus.

JAVŲ VALYMAS SUVĖLINTAS

MASKVA, rugs. 12. — Rusijoj javų valymas ir kūlimas žymiai suvėlintas. Praeitais metais būta kitaip. Šiemet valstiečiai nori atsilyginti su Rusijos valdovais. Sako, mažiau javų galės užgrobti.

KREUGER'IO SKOLOS

STOKHOLMAS, Švedija, rugs. 12. — Pagaliau apskaičiuota, kad žinomas degtukų pramonės "karalius" mirdamas paliko 179 milijonus dolerių skolų. Vyriausioji jo kompanija Kreuger & Toll bankrutija.

1 ŽUVO, 20 SUŽEISTA

DETROIT, Mich., rugs. 12. — Michigano valstybės parodoje įgriuvo seno trobėsio stogas. Apie 100 asmenų tuo metu viduj buvo. 1 asmuo žuvo ir 20 sužeista.

PAŠVENTINO KATALIKŲ JAUNIMUI REKREACIJOS CENTRĄ

JO EMINENCIJA KARDINOLAS MUNDELEIN

Vakar popiet Jo Eminencija Kardinolas Mundelein, Chicagos Arkivyskupas, dalyvaujant Jo Eksc. vyskupui Sheil, daugeliui kunigų ir įžymiųjų pasaulininkų, pašventino arkivyskupijos katalikų jaunimui skiriamą rekreacijos (įvairios rūšies sportų) centrą. Šis centras užima keturis Congress banko namų aukštus, Wabash ave. ir Congress gat. Šios rūšies arkivyskupijos centras yra vienatinis J. Valstybėse. Kai kuriose parapijose organizuotas katalikų jaunimas jau senai turi parapijinius centrus, o dabar Jo Eminencijos pastangomis įkūnytas arkivyskupijos centras. Kardinolas po pašventimo gražiai kalbėjo apie šio centro reikalingumą mūsų jaunimui.

"SKRINDANTI ŠEIMYNA" DINGO

KOPENHAGENAS, Danija, rugs. 12. — Danijos ir kitų kraštų lakūnai ir laivai ieško jūrinio lėktuvo, kuriuo iš Amerikos skrido į Europą G. R. Hutchingson'as su žmona, dviem dukrelėm ir keturiais įgulos nariais.

Vakar rytą iš to lėktuvo gautas pagalbos šauksmas. Sakyta, kad nelaimė įvykusi pietų rytų Grenlandijos pakraščiais.

Yra baimės, kad jie visi pakliuvo į pluduruojančių ledų sritį ir žuvo.

INDIANA ANGLIAKASIAI SUSITAIKĖ SU OPERATORIAIS

TERRE HAUTE, Ind., rugs. 12. — Indiana valstybės angliakasiai susitaikė su kasyklų vedėjais atlyginimo klausimu. Padaryta sutartis trims metams. Mažiausias angliakasiams, dienos atlyginimas bus 4 dol. 57 ir pusė cento. Pirmiau buvo — 6 dol. 10c.

ŽUVO IR SUŽEISTA DAUGIAU KAIP 100 ŽMONIŲ

HARBINAS, Mandžiurija, rugs. 12. — Arti Situn'o plėšikai sugadino geležinkelį ir Čangčun'o — Harbino traukinys nušoko nuo bėgių.

Daugiau kaip 100 žmonių žuvo ir sužeista. Plėšikai apiplėšė traukinį ir keleivius. Daug keleivių pagrobta.

NUSTATYTAS SUTUOKTUVĖMS AMŽIUS

ČANGČUN, Mandžiurija, rugs. 12. — Šios naujos valstybės vyriausybė nusprendė, kad mergaitės negali susituokti jaunesnės, kaip tik sulaukus 18 metų amžiaus.

IŠTREMTI 55 MONARCHISTAI

MADRIDAS, rugs. 12. — Ispanijos vyriausybė jau ištrėmė į Afriką 55 monarchistus, kurių tarpe yra aukštos kilmės asmenų. Tai tik pradžia.

PATARIA ATIDĖTI KONFERENCIJĄ

LONDONAS, rugs. 12. — Anglijos ministeris pirmininkas MacDonald'as pataria, kad nusiginklavimo konferencija, kuri turi būt atidaryta rugsėjo 21 d., turėtų būt atidėta, jei Vokietija grasina joje nedalyvauti. Konferenciją atidėjus turi vykti santarvės valstybių pasitarimai, kas daryti Vokietijos klausimu.

REIKALAUJA MAŽINTI IŠLAIDAS

WASHINGTON, rugs. 12. — Prezidentas Hoover'is reikalauja, kad valstybės išlaidos būtų sumažintos nors 500 milijonų dolerių. Jis ragina visus vyriausybės departamentus susiaurinti išlaidų sąmatas.

HAVANA, Kuba, rugs. 12. — Kubos tautininkų vadas pulk. Mendieta sūnus Antonio, 20 m. amž., teismo nubaustas 8 metus ir 1 dieną kalėti. Jis apkaltintas bombų dirbimu.

"OSSERVATORE ROMANO" SMERKIA OLYMPINIUS PAŠTO ŽENKLELIUS

ROMA, rugs. 12. — Vatikano laikraštis "Osservatore Romano" smerkia J. Valstybėse išleistus pašto ženklelius Olympijados paminėjimui. Ant ženklelių atvaizduota plika sviedžiantį ritinį statula.

Laikraštis pareiškia, kad J. Valstybės tos rūšies ženkleliais įžeidžia kūdikystę, daro gėdą suaugusiems, paniekina moteriškumą ir suteršia visą gyvenimo poeziją.

Laikraštis toliau paduoda vieną žinią iš New Yorko. Tenai viena padori mergaitė užėjo į vaistinę ir prašė pašto ženklelio. Jai duota tas olympinis penkių centų ženklelis. Mergaitė tai pamačiusi nuraudo, kaip nunokęs pomidoras, ženklelį padėjo ant stalo ir tarė, kad ji nė kokiu būdu negali siųsti motinai laiško su tos rūšies ženkleliu. Tada jai duotas Washingtono sukaktuvių 5 centų ženklelis.

CHICAGOJE

TURTŲ ĮKAINAVIMAS

Iš Cook'o apskrities turtų įkainotojo ofiso pranešta, kad personalių (asmeniškų) turtų įkainavimo už 1931 m. sąrašai jau sitnčiami numatytiems šių mokesčių mokėtojams.

VOS IŠGELBĖTI

North Lincoln gatvėje važiuodami automobiliu du jaunuoliai sužeidė 4 vaikus. Susibėgusi žmonių minia abiem ėmė grasinti. Atvykusi laiku policija juos vos išgelbėjo.

UŽ POROS SAVAIČIU

Už poros savaičių nekilomųjų savasčių savininkai gaus naujo savo turtų įkainavimo sąrašus ir tada žinos, kiek mokesčių turės mokėti už 1931 metus.

MIRĖ NUO SUŽEIDIMO

Little Company of Mary ligoninėje mirė Kaz. Katutis, 18 m. amž., 7258 Harvard ave. Jis buvo automobilio sužeistas.

ATSARGIAI SU PARAFINU

Užsiliepsnojus šildomajam parafinui mirtinai apdegė Mrs. E. Darmstodt, 58 m. amž., Forest Park'e. Mirė ligoninėje.

Šeštadienį trys plėšikai apiplėšė International Sausage Co., 2512 So. Western ave. Pagrobta apie 840 dol.

Už policmono žvaigždės pavogimą H. Wente, 24 m. amž., teismo nubaustas 10 dienų kalėti.

APIPLĖŠĖ MAISTO PARDUOTUVES

Praeitą šeštadienį penki plėšikai apiplėšė Kimball Lawrence maisto parduotuves, 4716 Kimball ave.

BEDARBIAMS UŽSIĖMIMAS

Pranešta, kad apie 500 bedarbių gaus užsiėmimą ties mokyklomis saugoti skersai gatvių vaikščiojančius vaikus.

BUS PAVESTAS ARBITRAŽUI

Sumanymas geležinkelininkams mažinti atlyginimą gal bus pavestas arbitražui.

DIRIŽABLIS ATITRŪKO

Vakar vakarą kilus smarkiam vėjui atitrūko pririštas rengiamas Chicagos parodos srity nedidis dirižablis ir pats vienas išnyko Michigano ežero padebesiuose.

"BONUSŲ ARMIJOJE" RADIKALAI IR KRIMINALISTAI

WASHINGTON, rugs. 12. — Prieš pat Amerikos Legijono suvažiavimą Portlande, Ore., teisingumo departamento sekretorius Mitchell įdavė savo raportą prezidentui Hoover'iui. Raportas tuojau paskelbtas viešai.

Sekr. Mitchell tvirtina, kad "bonusų armiją", prieš kurią prezidentas Hoover'is panaudojo kariuomenę Washingtone, daugiausia sudarė radikalai ir kriminalistai.

ORO STOVIS

CHICAGO IR APYLINKĖS. — Šiandien iš ryto numatomas lietus; vėsiau.

"DRAUGAS"

Išeina kasdien, išskyrus sekmadienius
PRENUMERATOS KAINA: Metams — $6.00. Pusei Metų — $3.50, Trims Mėnesiams — $2.00, Vienam Mėnesiui — 75c. Europoje — Metams $7.00, Pusei Metų — $4.00. Kopija .03c.
Bendradarbiams ir korespondentams raštų negrąžina, jei neprašoma tai padaryti ir neprisiunčiama tam tikslui pašto ženklų.
Redaktorius priima — nuo 11:00 iki 12:00 val. Skelbimų kainos prisiunčiamos pareikalavus.

Skelbimai sekančiai dienai priimami iki 5 val. po piet.

"DRAUGAS"

LITHUANIAN DAILY FRIEND
Published Daily, Except Sunday.
SUBSCRIPTIONS: One Year — $6.00. Six Months — $3.50. Three Months — $2.00. One Month — 75c. Europe — One Year — $7.00. Six Months — $4.00. Copy — .03c.
Advertising in "DRAUGAS" brings best results.

Advertising rates on application.
"DRAUGAS" 2334 S. Oakley Av., Chicago

DIENOS KLAUSIMAI

MŪSŲ DARBO GRIOVIKAI

Amerikos lietuviams daug ir sunkiai reikėjo dirbti, kol parapijas suorganizavo, bažnyčias ir mokyklas pastatė, visokias kultūrines ir finansines įstaigas išaugino. Nelengva tai yra ir užlaikyti, ypač šiais depresijos laikais.

Kada vieni dirbome, statėme, traukėme lietuvius į krūvą, kad jie ir tikėjimą išlaikytų ir savo tautai būtų naudingi, kiti stengėsi tą visą darbą griauti, ardyti. Ir dabar dar tebegriauna. Kadangi laikai pasunkėjo ir ne tik atskiriems žmonėms, bet ir visokioms įstaigoms sunkiai tenka verstis, dėl to ir griovikai dabar pasidarė aktingesni, negu kada nors pirmiau. Mat, tokiais laikais griovimo darbas dirbti yra patogiausia. Dėl nedarbo, dėl bankų užsidarinėjimo ir dėl visokių kitokių negaliavimų, žmonės netenka lygsvaros, nervuojasi ir dėl to lengviau pasiduoda agitacijai. Bolševikai tuo naudojasi. Negana to, kad jie, kaipo aiškūs ir atviri bedievybės platintojai, kovoja prieš mūsų parapijas, katalikiškas mokyklas ir katalikiškas organizacijas, bet jie visu smarkumu puola lietuvių ekonomines ir finansines įstaigas, kurių nariais gal būt yra ir jų pačių ne vienas pasekėjas. Tokiu savo darbu bolševikų šulai yra pasiryžę nuskriausti ne tik tūkstančius šiaip jau lietuvių, bet ir keletą savo pasekėjų, kurie savo laiku buvo pradėję dėtis prie lietuviškų įstaigų, žinoma, su tuo tikslu, kad jas į savo rankas paėmus.

Chicagos lietuviai turi išauginę keletą stiprių taupymo ir paskolos sąjungų (spulkų). Milijonai dolerių į tas įstaigas yra sudėta. Jos tūkstančiams mūsų tautiečių padėjo lengvomis sąlygomis taupyti ir nuosavybes įsigyti. Taigi, tūkstančiai lietuvių yra spulkų nariais, nes žino, kad toks taupymo būdas yra lengviausiai darbo žmogui prieinamas ir saugiausias.

Nežiūrint to, bolševikiški šlamštai šias įstaigas atakuoja, sėja nepasitikėjimą jomis. Kuomet tos įstaigos pradėjo gintis nuo tų užpuolikų, jie pradėjo šaukti visokiais balsais, dar labiau savo aklus pasekėjus kvailinti ir savo šlamštų palaikymui kolektuoti paskutinius iš jų centus.

Mes senai sakėme, kad lietuviams vienu frontu reikia kovoti prieš tuos išdavikus, kurie ir lietuvių gerą vardą teršia ir griauna mūsų įstaigas, kurių išauginimui daug sunkaus darbo yra įdėta.

NELEIDO ATIDARYTI UNIVERSITETO

Rugpiūčio 28 d. turėjo įvykti Lietuvos Katalikų Universiteto atidarymas. Tačiau, pasirodo, kad pats atidarymas neįvyko. Atlaikyta tik iškilmingos pamaldos Kauno bazilikoje.

Katalikų Universiteto neatidarymo priežastis, tai statomos kliūtys iš tautininkų vyriausybės pusės. Tautininkai, matyti, šį šventą darbą nori sutrukdyti.

Lietuvos Katalikų Universiteto vadovybė tuo reikalu praneša:

"Sąryšyje su Katalikų Universiteto atidarymu šio Universiteto Vadovybė praneša, jog J. E. Ponas Švietimo Ministeris š. m. rugp. mėn. 26 d. raštu, gautu 27 d., pareiškė esminio pobūdžio kliūtis, Katalikų Universiteto reikalu.

Susidariusioje padėtyje įsirašymas į Universitetą ir mokslas negali būti numatytu laiku pradėti ne nuo Universiteto Vadovybei priklausančių apystovų ir atidedama tol, kol pranyks šios visos kliūtys.

Universiteto organai ir Fakultetų branduoliai tęs savo darbą nustatytu planu, stiprindami mokslo pajėgas, rūpindamiesi aukų rinkimu, kad tuo būdu būtų sudaryti dar tvirtesni šio Katalikų Mokslo ir Kultūros Židinio pagrindai.

Iš savo pusės Universiteto Vadovybė laukia, kad katalikų visuomenė supras padėties rimtį ir parodys dar ir pasiryžimus jį turėti veikiantį, galikeliu.

Katalikų Universitetas ir jo reikšmė — ne trumpalaikis dalykas, todėl ir pasiryžimas jį turėti veikiantį, galima tikėtis, bus pakankamai tvirtas, kol sumanymas bus realizuotas.

Katalikų Universiteto Vadovybė giliai dėkoja visiems, malonėjusiems pagerbti atidarymą savo atsilankymu ir apgailestauja, kad ji negalėjo visų iškilmių programos įvykdyti."

Aišku, tautininkai dės visas pastangas, kad katalikiškas universitetas Lietuvoj neatsidarytų. Mat, jiems rūpi išnaikinti visą katalikišką veikimą. Juk tam tikslui jie uždarė keletą privatiškų katalikų gimnazijų, likvidavo katalikų ekonomines organizacijas, net kunigus kemša į kalėjimą. Taigi, būt buvęs stebuklas, jei tautininkai nebūt darę kliūčių katalikiškai aukštajai mokyklai atidaryti.

VILNIAUS KATEDRA

(Šv. Stanislovo žemutinės pilies bažnyčia)

Po Aušros Vartų, o, rasit, labiau už Aušros Vartus, su Gedimino sostinės praeitimi labiausiai yra susijusi Šv. Stanislovo bažnyčios istorija.

Šv. Stanislovo bažnyčia, įsteigtoji Jogailos 1387 m. kovo mėn. 10 d., pat pradžioj buvo medinė. 1390 m. užpuolę Vilnių kryžeiviai ją gerokai apnaikino; o 1419 m. laike žemutinės pilies gaisro bažnyčia sudegė iki pamatų. Nors nėra tikslių žinių, iš kokios medžiagos Vytautas Didysis liepė atstatyti sudegusią bažnyčią, tačiau, turėdami galvoj, kad: — 1) Šv. Stanislovo bažnyčia buvo ne vien Dievo namais, bet ir žemutinės pilies apsaugos rūmais, kurios sienos dalį tvirtovės mūrų atstojo ir 2) toje bažnyčioje įvykdavo visos jo viešpatavimo laiko didžiosios iškilmės, — reikia manyti, jog atstatytoji bažnyčia buvo ne medžio, bet mūro.

Vytauto Didžiojo atstatytoji Šv. Stanislovo bažnyčia, praslinkus 190 metų po jo mirties (1530), irgi sudegė.

1534 m. Vilniaus vyskupijos kapitula pasirašo sutartį su Romos architektu Bernardu Zenobi ir jo padėjėju Sjenos dailininku Jonu Cini, pavesdama jiemdviem atstatyti karaliaus rūmų bažnyčią. Statyba tęsėsi iki 1555 m. Dar po keleto metų (1571), Šv. Jono bažnyčią pavedus atvykusiems Vilniun jėzuitams, Šv. Stanislovo bažnyčia pakeliama katedra ir čia posėdžiauja sinodas. Kaip atrodė Zenobio statyta bažnyčia — žinių neturime. Tačiau yra žinia, kad 1610—1617 m., panašiai, kaip daugelis kitų Vilniaus bažnyčių, katedra liko "subarokinta" (vadinasi, anksčiau, greičiausiai, "gotiška" buvo buvusi).

Graviūros ir piešiniai, neva vaizduoją senąją Vilniaus katedrą, pasak J. Kurčevskio ir V. Zahorskio, nėra tikri. Todėl ir apie paskesnių laikų Šv. Stanislovo bažnyčios išvaizdą, išskyrus jos plano mums diktuojamų sumetimų, nieko tikra pasakyti negalima.

1663 m. Šv. Stanislovo bažnyčia dar kartą buvo perstatoma. Tada ji turėjo 90 uolakčių (apie 50 metrų) ilgio, 36 uolakčių (apie 22 mtr.) pločio per vidurį, neskaitant koplyčių. Trilypę navą dalijo 16 stulpų, rėmusių perdėm ją dengusius skliautus. Stogas platus ir labai status. Frontonas be jokių pagražinimų, išskyrus du bokštu, kurių vieną, buvusį viršum Čenstachavos Šv. Marijos koplyčios, 1769 m. audra nugriovė. Laike tos nelaimės žuvo 6 kunigai ir 1 klierikas. Praėjus dar keletai metų ir tam bokštui pabaigtinai nugriuvus, kai dėl to katedros sienos ir skliautai labai nukentėjo, kapitula pavedė jaunam Vilniaus vyskupui Masalskiui imtis žygių katedrai atstatyti.

Masalskis nesitenkino dalinu bažnyčios pataisymu. Suma nęs iš pagrindų pakeisti katedros išvaizdą, jis tą darbą pavedė savo auklėtiniui pirmajam lietuviui architektui Laurynui Stokai-Gucevičiui. Tada žymiausia dalimi apirusios katedros buvo puiki Šv. Kazimiero koplyčia su aiškiomis "renesanso" dailės žymėmis.

Sužavėtas tos koplyčios dailės ypatumais, išaukštėtas naujausios prancūzų "imperijos" ("empira") dailės dvasioje 177 m. L. Stoka-Gucevičius karštai imasi jam pavesto darbo, kurį nenuilsdamas varo iki 1788 m., užbaigdamas bažnyčios išorės sutvarkymą. Vidus lieka nebaigtas dėl stokos lėšų. Taigi, dabartinės išvaizdos Vilniaus katedra yra pirmutinis didžiausias lietuvio architekto tvarinys.

Bažnyčios vidų, jau mirus Stokai-Gucevičiui (1798), baigia tvarkyti jo mokinys archit. Podčašinskis, aprašęs savo mokytojo darbus.

Apie Šv. Stanislovo bažnyčią pasakojama, kad ji esanti pastatyta toje pat vietoje, kur senovėje Raguvos žinyčia stovėjusi ir stabmeldžiai lietuviai čia savo dievams aukas atnašavę. Dar šiandien katedros zakrastijonas su noru parodo tariamą liekaną stabmeldiško židinio po didžiuoju altoriumi, kuriame, girdi, amžinoji ugnis buvo kūrenama.

(Daugiau bus)

LABDARYBĖS SEIMAS

13-tas Chicagos Lietuvių Katalikų Labdarybės seimas įvyks sekmadienį, lapkričio (Nov.) 20 d., 1932 m., Brighton Parke, parapijos salėj.

Per 12 metų Chicagos lietuvių labdarybė pašvęsdavo tą seimo dieną gero samaritono darbams, tai yra pagelbėti neturėiams, našlaičiams ir bedaliams esantiems mūsų lietuvių tarpe. Bet niekuomet iki šiol nebuvo taip sunku atsišaukti į Amerikos lietuvius katalikus, kaip šiais depresijos metais. Šios kartos atminime niekuomet nebuvo laikas, kuomet būtų buvęs toks didis ekonominis susmukimas. Turtingieji nubiednėjo, o biedniejі nuskurdo. Bankai užsidarė, investmantai pražuvo, pramonės suparaližuotos. Ir vis-gi niekuomet nebuvo reikalo taip karštai atsišaukti į Amerikos lietuvių visuomenę, ir nebuvo taip didelio reikalo atsiliepti iš geraširdžių pusės, kaip šiais blogmečiais.

Pirmą sykį aš imu svyruoti, jausdamas, kad mano žodžiai bus šiame reikale persilpni: vietoj to, aš meldžiu Šventąją Dvasią, kad įkvėptų tą Labdarybės seimo dieną delegatų žodžius ir sujudintų jų gailestingumą dalintis tuo, ką turi, su tais, kurie yra už juos nelaimingesni. Taipgi, draugijos, organizacijos, kliubai ir visokios kuopos, išrinkite atstovus į Chicagos Lietuvių Katalikų Labdarybės seimą ir kas atveš nors mažiausią aukelę, ji bus labai įvertinta.

Lietuvių Labdarybė prašo Aukščiausiojo palaimos savo darbuose, kad kiekvienas persiimtų gailestingumo dvasia ir tikrai aukotusi dėl artimo, kad stotų vertu žadėjimo, taip puikiai išreikšto giesmėje, kuri giedama į Šventąją Dvasią:

"Ateik Tėve vargstančiųjų,
Dovanų dalintojau,
Širdžių nublaivintojau."

Z. L. Gedvilas

ŠVČ. MARIJOS KOLEGIJA

Mokyklos atidarymas

Švč. Marijos kolegijos 1932-1933 mokslo metas prasidėjo rugs. 8 dieną, iškilmingomis Mišiomis, kurias laikė Direktorius kun. Dr. Jonas Navickas, M. I. C. Vėliau dienoje įvyko sporto šventė, kurioje pasižymėjo žaidikai iš Lawrence ir Brockton, Mass., Chicago, Ill. ir buvusieji Marian Hills kolegijos praėjusių metų naujokai, dabar broliai.

Mokytojai

Mokytojų skaičius labai žymus. Juos sudaro: —

Kun. Dr. Jonas Navickas, M. I. C. kolegijos Direktorius ir lotynų kalbos mokytojas.

Kun. A. Būblys, M. I. C., naujai atvykęs iš Kenosha, Wis., yra lietuvių kalbos mokytojas.

Kun. Jonas Vaitekūnas, Providence, R. I., istorijos ir tikybos mokytojas.

Kun. S. Illiou, O. S. B., Putnam, Ct., prancūzų k. mokytojas.

Brolis Vincas Šaulys, M. I. C., A. B., baigęs filosofijos mokslus Denevr, Colorado, anglų kalbos mokytojas ir orkestro vedėjas.

Brolis Kazys Vengras, M. I. C., So. Boston, Mass., baigęs filosofijos mokslus Montreal, Kanadoje, graikų kalbos mokytojas.

P. Pranas Baublys, Worcester, Mass., advokatas, baigęs Georgetown Universitetą Washington, D. C., gražbylybės mokytojas.

P. Jonas Kundratavičius, A. B., Worcester, Mass., prigimties mokslų mokytojas.

Brolis Jonas Banys, M. I. C., giedojimo ir muzikos mokytojas.

Brolis Mykolas Jodka, M. I. C., matematikos mokytojas.

Mokiniai

Šįmet mokinių skaičius padidėjo. Iš viso mokinių yra 80. Naujai atvykusiųjų yra dauguma iš Pennsylvanijos valstybės ir Massachusetts.

(Tęsinys ant 3-čio pusl.)

VIENINGAS VEIKIMAS

(Kun. K. Urbonavičiaus referatas Federacijos Kongresui, 1932 m., Pittsburgh, Pa.).

(Tęsinys)

Tuo būdu, mes turėdami sentimentalinę vienybės idėją Lietuvos gerbuvio klausime susiduriam su vieningu tautininkų veikimu, kurs tą mūsų vienybės idėją apverčia aukštyn kojom. Tautininkai veikia vieningai ir organizuotai, bet jų vieningumo pagrindas nesupuola su mūsiškiu. Mes norim geros ir tvarkingos Lietuvos visos tautos labui. Jie ir nori tvarkios ir klusnios Lietuvos — savo labui. Mes norim katalikiškos Lietuvos, jie nori bedieviškos. Ir kaip čia išgalvoti tą vieningą su jais veikimą? Jie nedaro jokių derybų nė kompromisų. Klausyt ir negalvot — tai jų įsakymas. Jie žino, kad gali duot įsakymus, nes turi valdžią paremtą ant kariuomenės, bet norėtų gražiuoju įtraukti mus į vieningą veikimą. Nesusipratusius glosto, susipratusiems grumoja. Bet toksai vieningas veikimas būtų vergo darbas, ne laisvų žmonių nusiteikimas. Nemalonu vieningai veikti, kai žiaurus valdininkas šmiguoja ant tavęs botagu.

Tat, gerbiamieji, koks privalo būti mūsų vieningas veikimas: vergo, ar laisvo žmogaus? Ar sentimentalinis vienybės obalsis, gudriai išnaudojamas kito organizuoto, sumanaus, bet mums priešingo veikimo? Ar ne metas mums patiems turėti savo vieningą, susipratusį, organizuotą veikimą? Metas, jau seniai metas. Mes lietuviai katalikai, Lietuvos ir Amerikos piliečiai, bet širdyje visi tikri lietuviai, kuriems senos tėvynės likimas už vis labiausiai rūpi, esame tuo laimingi, kad mus nepasiekia priespaudos letena ir nespaudžia žodžio ir rašto cenzūra, Mes galime laisvai pasitarti ir atvirai savo mintis pareikšti. Mes neturim jokio klasinio bei partjinio nusiteikimo prieš Lietuvos tautininkus, by tik jie teisingai kraštą valdytų. Bet mes negalime šaltai žiūrėti į priespaudą, kurią kenčia mūsų broliai katalikai ten už jūrių. Mes negalime pakęsti mūsų tikėjimo paneigimo. Mums skauda širdį, kai sistematingai bedievinama Lietuvos liaudis, flirtuojama su bolševikais ir nekultūringai pasielgiama su šv. Tėvo atstovu. Mums kaista akys nuo sarmatos del tokio mūsų valstybės vadų elgėsio, kurs Lietuvą pastato greta Meksikos. Mes žinome ir ištolo gal geriau įžiūrime, kad Lietuvos bedievinimas greitu laiku gali ją padaryti sovietų provincija. Ar tam mes sielavomės del Lietuvos nepriklausomybės ir gausias aukas tam tikslui klojome? Ne!

Kad tu, gude nesulauktum, — nebus kaip tu nori!
Bus kaip Diev's duos, ne kaip tavo įsakai nedori!

Mes taip dainavom prie ruso ir tos dainos dar neužmiršom!

Bet kas daryt? Dejuot ir bejėgiškai aimanuot? Ne, broliai! Čia kaip tiktai turi pasirodyt mūsų vieningas veikimas — sumanus ir gerai organizuotas. Visų pirma nusikratykim tos sentimentalinės vienybės idėjos, apie kurią pirmiau kalbėjau. Ji kaip tiktai čia ne vietoje. Ji gera ne mums, tik mūsų engėjams. Jie daugelį lietuvių katalikų pagauna ant to vylingo kabliuko. Jie sekmingai meškerioja po mūsų išeivijos visuomenę ir ant to blogai suprasto patrijotizmo pagauna daug, daug nekaltų žuvelių — poor fishes, kaip pasakytų anglai.. Patrijotizmas tai magiškas obalsis ir neįsigilinusiam į politiką žmogui jis atrodo kaip koks dogmatas bei tikėjimo dalykas, kurio nevalia paliesti. Bet susipratę katalikai žino, ar bent privalo žinoti, kad patrijotizmas patrijotizmui nelygus. Ir bolševikai yra savo rūšies patrijotai ir dar koki fanatiški patrijotai! Kiekvieną kitaip nusiteikusį žmogų vadina kontr-revoliucijonierium ir pasirengę jį sušaudyt. Netoliesia toki patys ir fašistai. Tai liguisti patrijotai ir siauri užsispyrėliai. Bolševikų ir fašistų patrijotizmas yra nenormalus ir sveikam žmogui nepriimtinas. Juo, kaik kokiu neskaniu valgiu, jie nori visus vaišinti ar kam tas patinka, ar ne.

Tikras, gerai suprastas patrijotizmas įtalpina ir tėvynės meilę ir piliečio teisių pagerbimą, ypač tų teisių, kurios žmogui yra brangiausios: asmens, kalbos ir tikėjimo laisvė. Patrijotizmas, kurs tarnauja tik siaurai žmonių grupei, o kitų teises paneigia, tai ne patrijotizmas, tik liguistas slogutis, nuo kurio tautai tenka čiaudėti Sveikas organizmas ligos nepakenčia ir palaipsniui jos nusikrato. Tat mūsų pareiga aiški: išorinėj politikoj saugoti Lietuvos nepriklausomybę, karo metu del jos kovoti, nežiūrint koki būtų mūsų vadai, — bet taikos metu budriai stovėti ant sargybos ir daboti tautos sveikatą. Mes esame giliai įsitikinę, kad tauta tik tuomet bus sveika, kai ji nenutols nuo doros principų, o kadangi doros principai be tikėjimo neįmanomi, tai tikėjimo palaikymas yra būtina sąlyga tautos gyvasties. Mūsų supratimu, kas griauja tikėjimą, tas pakasa tautos pamatus. Taigi būtų nedovanotina ir stačiai išdavikiška šaltai žiūrėti į bedievių pastangas mūsų tikėjimui sugriauti. Čia mūsų veikimas turi būti vieningas, stipri ir vienoda katalikiško nusiteikimo linija.

Vieningo katalikiško veikimo reikalą mes matome, tik su jo įvykdymu yra daug vargo. Pirmiausiai mūsų liaudyje matosi didelis katalikiškojo susipratimo trukumas. Iš didžiulės katalikų masės tik menka dalelė jaučia būtinumą palaikyti katalikų spaudą, tą galingą įnagį katalikybei ir tautybei palaikyti. Jei katalikiškas susipratimas mūsų liaudyje būtų normalus, turėtume kitonišką proporeiją katalikiškų laikraščių skaičiuje. Dabar viskas stovi aukštyn kojom, nes toji proporcija išeina griežtai mūsų nenaudai. Ir esamoji neproporcijonaliai menkutė katalikų spauda sunkiai kovoja už savo būvį. Čia kas nors yra negerai ir iš pagrindų taisytina.

(Daugiau bus)

Prašau Į Mano Kampelį

Rašo prof. Kampininkas

VOŽNŪS APDUMOJIMAI

Dabar ir žėlabas kitaip nešiojamas, negu mano atminimu. Priklodui, paimkim kad ir garsiąją Čikagos Daratėlę, kuri nušovus savo vyrą iš didelio smutko šaltinius ašarų išliejo, kuriai angliški poperiai pirmus savo puslapius padovanojo, o jų pikčerninkai visokius jos pikčerius traukė: tai verkiančios, tai alpstančios, tai su nauja drese, tai su naujais šiusais, tai plikom blauzdom, tai dar visaip kitaip, ir kurią, ant galo, teisėjas "not guilty" paskelbė, spaudos pranešimu, žėlabą nuėjo nešioti į vieną ne aukšto sorto borleskinį teatrą.

Tokie žmonių gyvenimo epizodai, tai bent priklodas! Tik dėk į rėmus ir kabink ant sienos.

Apie balšavikų "rojų" rašo ir vienas anglikas Fuller, kuris nesenai buvo nuvažiavęs į Rasiejų pažiūrėti, kaip ten balšavizmas praletarus keptais karveliais maitina. Fulleris po Rasiejų važinėjęs savo armabiliu, be jokio palydovo. Kuzneckostrojuje (balšavikų pasididžiavime) Fulleris prabuvęs veik savaitę. Kasdien, sako jis, ateidavo 7—8 traukiniai su naujais surekvizuotais praletarais, o atgal išeidavo tušti. Naujai atvykusieji Komisarų vergai vos padengdavo skaičių tų, kuriuos kasdien veždavo į kapus, nes del nepakenčiamų sąlygų vergų tarpe siaučia visokios epidemijos.

Mailėmis, mailėmis aplink tą Kuzneckostrojį Fulleris matęs tik senus ir mažus; net moterys surekvizuotos priverstiniems darbams, komisarų pašėyznai.

Kaime negalėdavęs gauti juodos duonos, o apie visokius prismokus, kokius valgo balšavikai buožių karalystėse, šiandieniniai rusai-vergai jau senai pamiršę.

Taigi labai akuratnai aną dien Čikagos lietuviškų balšavikų poperis įdėjo tokį pikčerį: prie lekštės stovi didelė, labai nutukus jorkšyrų veislės kiaulė, o prie jos du išbadėję praletarai. Tik apačioj paraše padaryta misteikas. Turėjo būt šitoks: "Balšavizmas, (jo caras, komisarai) ir Rasiejaus vergai."

PRAŠAU NESIJUOKTI

Vienoje bučernėje yra išstatyta toks skelbimas: "Mūsų štore vištos deda šviežius kiaušinius."

— Mikuti, — sako tėvas, — sesutė skundžias, kad tu ją skriaudi!

— Žiūriu į tave, tėveli, — sako Mikutis, — ir nesuprantu, kaip tu tokio amžiaus sulaukęs gali bent vienu moters žodžiu tikėti.

LIETUVIAI AMERIKOJE

CICERO, ILL.

Išleido seną choristą

Šv. Antano par. choras savo triusu suruošė išleistuvių vakarėlį senam choristui (per 15 m.) p. Kaz. Andriejūnui. Visi veik choristai susirinko pagerbti seną narį. Buvo 4 muzikantai; užkandžio ir gėrimo.

Pirm. p. A. Mondeika, paprašęs visus susėsti už stalų, pradėjo vakarėlį ir gražiai atpasakojo p. A. veikimą chore. Sakė, "gaila, kad neteksime vieno tvirčiausio ir žemiausio balso prie vargonų." Toliau kalbėjo K. Matulaitis, kuris aukštai įvertina p. A. Sakė, jis netik buvo geras choristas, bet ir rimtas darbuotojas visuose choro parengimuose, ko kius tik choras nutardavo. Tre čias kalbėjo p. J. Vaičiūnas, kuris taip pat apibudino visus p. A. nuopelnus chore. Toliau p. Zakarauskas sakė daugiau kaip 20 metų kai vienodą dudą pūtė ne tik Ciceroj, ale ir Chicagoj (Dievo Apv. par.) P-lė B. Jurgeliūtė savo kalboje linkėjo laimingos kelionės į Lietuvą, taip pat ir Jarkūnas.

Baigdamas p. A. Mondeika sutikė dovanėlę nuo choro, už kurią p. K. Andriejūnas širdingai dėkojo varg. ir visam chorui ir žadėjo neužmiršti nors laiškais žinučių atsiųsti ir visiems tarė sudiev.

Gaila, kad gerb. mūsų klebono nebuvo namie.

Apie 12 visi apleido svetainę apgailestaudami p. K. Andriejūną.

Kaz. Andriejūnas išvažiuoja į Lietuvą rugs. 16 d., 9:45 (Standard time) iš La Salle stoties. Rugs. 17 d. sės į laivą "Frederik VIII." Kelionės reikalus aprūpino "Draugo" agentūra.

Laimingos kelionės Kaz. Andriejūnui, o Lietuvoj taip pat savo stipriu, pralavintu balsu puošti bažnytinį giedojimą.

Jaunes choristas

LOWELL, MASS.

Darbai

Darbai jau kiek geriau juda. Audinyčios dirba, bet matosi pulkai darbininkų, vaikščiojančių nuo vienos dirbtuvės prie kitos.

Pernai užsidarė du bankai, kurių vienas jau išmokėjo 25 procentą.

Parduos namus

Miesto valdyba paskelbė, jog už 1219 namų neužmokėti mokesčiai. Jie paskirti pardavimui. Namų nelaimingų savininkų sąraše matytis ir lietuvių vardų. *Korespondentas*

CAMBRIDGE, MASS

Kunigų permainos

Kun. F. Norbutas, parapijos vikaras, rugsėjo 8 d. Jo Eminencijos kardinolo, perkeltas į West Lynn, Šv. Patriko parapiją.

Kun. F. Norbuto vieton į Cambridge atkeliama kun. Jonas Plevokas, kurs per tris mėnesius darbavosi Šv. Bernardo parapijoje West Newtone. Abiem kunigėliams linkime geriausios kloties naujose vietose.

Praeitame sekmadienyje klebonas ragino ir prašė leisti vaikelius parapijinėn mokyklon. Čia vaikeliai netik skaityt, rašyt bus išmokyti; bet ir geriau Dievą pažinti, Jį mylėti ir Jam tarnauti bus mokomi. Katalikų tėvų pareiga leisti vaikelius katalikiškon mokyklon. Tėvai atminkite šią pareigą. *Vietinis*

ŠVČ. MARIJOS KOLEGIJA

(Tęsinys iš 2 pusl.)

Svečiai

Rugs. 9 dieną mūsų kolegiją aplankė vienas mūsų kolegijos prietelių kun. K. Urbonavičius, So. Boston, Mass.

Kiti svečiai buvo: — Dr. Aukštakalnis su savo žmona, Waterbury, Conn.; Sesuo Virginija, Šv. Kryžiaus ligoninės, Chicago, Ill. lankanti savo tėvelius So. Boston, Mass.

Piknikas

Rugs. 4—5 dd., buvo suruoštas piknikas, kuris įvyko kolegijos sode. Piknikas labai gerai pavyko. Svečių buvo atvažiavę iš visų Naujosios Anglijos kolonijų, ypač iš Worcester, Mass., ir Providence, R. I. Į pikniką buvo atvažiavę kun. Ambotas, Hartford, Conn., kun. Valantiejus, Waterbury, Conn., kun. Petraitis, kun. Vasys ir kun. Puidokas, visi iš Worcester, Mass., kun. Juras, Lawrence, Mass., kun. P. Strakauskas, Lowell, Mass., kun. J. Vaitekūnas, Providence, R. I. ir kiti garbingi svečiai.

Pikniko pasisekimui daug pasidarbavo Kolegijos Rėmėjai, Worcester, Mass., ir kolegijos mokiniai.

Mikas J.

GRABORIAI:

J. F. RADŽIUS
FIGIAUSIAS LIET. GRABORIUS CHICAGOJE

Laidotuvėms patarnauju geriausia ir pigiau negu kiti žodėl, kad priklausau prie grabų išdirbystės.
OFISAS
668 West 18 Street
Telef. Canal 6174
SKYRIUS: 3238 S. Halsted Street, Tel. Victory 4033.

Phone Boulevard 4139
A. MASALSKIS
GRABORIUS
Musų patarnavimas visuomet sąžiningas ir nebrangus, nes neturime išlaidų užlaikymui skyrių.

Nauja, graži koplyčia dykai.
3307 Auburn Avenue

S. M. SKUDAS
LIETUVIS GRABORIUS
Didelė graži koplyčia dykai
718 WEST 18th STREET
Tel. Roosevelt 7532

LACHAVICH IR SŪNUS
LIETUVIS GRABORIUS
Patarnauju laidotuvėse kuopigiausia. Reikale meldžiu atsišaukti, o mano darbu busite užganėdinti.
Tel. Roosevelt 2515 arba 2516
2314 W. 23rd Pl., Chicago
1439 S. 49 Court, Cicero, Ill.
TEL. CICERO 5937

Telefonas Yards 1138
STANLEY P. MAŽEIKA
Graborius ir Balsamuotojas
Turiu automobilius visokiems reikalams. Kaina prieinama.
3319 AUBURN AVENUE
Chicago, Ill.

I. J. ZOLP
GRABORIUS IR LAIDOTUVIŲ VEDĖJAS
1650 WEST 46th STREET
Kampas 46th ir Paulina Sts.
Tel. Boulevard 5203-8418
Nuliudimo valandoje kreipkitės prie manęs, patarnausiu simpatiškai, mandagiai, gerai ir pigiau negu kitur. Koplyčia dėl šermenų dykai.

Seniausia ir Didžiausia
LIETUVIŲ
GRABORIŲ ĮSTAIGA
EUDEIKIS ir vėl nustebino publiką su savo nupigintomis kainomis už aukštos rūšies palaidojimą. Mes nieko nerokuojame už atvežimą mirusio žmogaus kūno į mūsų įstaigą iš bile kokios miesto dalies.
Reikalui esant, mūsų automobilius atvažiuos į jūsų namus ir atveš į mūsų įstaigą, kur galėsite pamatyti didžiausį pasirinkimą grabų ir kitų reikmenų ir už tą patarnavimą jums visai nieko nereikės mokėti, nežiūrint į tai, ar jūs ką pirksite, ar ne.
EUDEIKIS yra vienatinis lietuvių graborius, kuris teikia ambulance patarnavimą su ekspertu lietuviu patarnautoju. Dykai Keturios Moderniškos Koplyčios Dėl Šermenų. Pašaukite EUDEIKĮ pirm negu kreipsitės kur kitur.
Eudeikis
JUSŲ GRABORIUS
Didysis Ofisas
4605-07 South Hermitage Avenue
Visi Telefonai: YARDS 1741 ir 1742

DR. J. SHINGLMAN
VĖL YRA SAVO OFISE
CICERO
4930 W. 13th St.

Ofiso valandos: 10-12; 2-4 p. p., 7-8 vakare
Panedėliais, seredomis ir pėtnyčiomis po pietų gydo ligonius ofise už pusę kainos iš priežasties sunkių laikų. Reumatizmo gydymas — specialumas.
Ofiso Tel. Cicero 49
Rez. Tel. Cicero 3656

DAKTARAI:

Tel. Cicero 6756
DR. ATKOČIUNAS
DENTISTAS
1446 S. 49th CT., CICERO
Val.: 10-12 ryto: 2-6 ir 7-9 vakare

Phone Boulevard 7042
DR. C. Z. VEZELIS
DENTISTAS
4645 So. Ashland Ave.
Arti 47 Street

Tel. Canal 6122
DR. G. I. BLOŽIS
DENTISTAS
2201 West 22nd Street
(Kampas Leavitt St.)
Valandos: Nuo 9 iki 12 ryto
Nuo 1 iki 8 vakare
Seredoj pagal sutartį

Boulevard 7589 Rez. Hemlock 7691
DR. A. P. KAZLAUSKAS
DENTISTAS
4712 So. Ashland Avenue
Val.: Nuo 10 ryto iki 8 vakaro

Tel. Cicero 1260 X-Ray
DR. GUSSEN
LIETUVIS DENTISTAS
Val.: kasdien nuo 10 v. ryto iki 9 valandai vakare
Nedėliomis ir Seredomis susitarus
4847 W. 14th ST. Cicero, Ill.

Dr. C.K. Kliauga
DENTISTAS
Utarninkais, Ketvergais ir Subatomis 2420 W. Marquette Rd. arti Western Ave. Phone Hemlock 7828
Panedėliais, Seredomis ir Pėtnyčiomis 1821 So. Halsted Street

Tel. Republic 2266
DR. K. DRANGELIS
DENTISTAS
2403 W. 63rd STREET

Phone Hemlock 2061
DR. JOSEPH KELLA
DENTISTAS
GAS EXTRACTION
Valandos: 9-9. Nedėliomis 9-12
6558 SO. WESTERN AVE.

TEL. LAFAYETTE 7650
DR. F. C. WINSKUNAS
Gydytojas ir Chirurgas
4140 Archer Ave.
Val. 2—4 ir 7—9 val. vakare
Res. 2136 W. 24th St.
TEL. CANAL 0402

AKIŲ GYDYTOJAI:
DR. VAITUSH, OPT.

LIETUVIS AKIŲ SPECIALISTAS
Palengvins akių įtempimą, kuris esti priežastim galvos skaudėjimo, svaigimo, akių aptemmio, nervuotumo, skaudamą akių karštį. Nuimu cataractus. Atitaisau trumpą regystę ir tolimą regystę.
Prirengiu teisingai akinius visuose atsitikimuose, egzaminavimas daromas su elektra, parodančią mažiausias klaidas.
Specialė atyda atkreipiama mokyklos vaikučiams.
Valandos nuo 10 ryto iki 8 vakare. Nedėliomis pagal sutartį.
KREIVAS AKIS ATITAISO Į TRUMPĄ LAIKĄ SU NAUJU IŠRADIMU. Daugelių atsitikimų akys atitaisomos be akinių. Dabar kainos perpus pigesnės, negu buvo. Musų kainos pigesnės, kaip kitų.
4712 S. ASHLAND AVE.
Tel. Boulevard 7589

Tel. Yards 1829
DR. G. SERNER
LIETUVIS AKIŲ SPCIALISTAS

Ofisas ir Akinių Dirbtuvė
756 WEST 35th STREET
Kampas Halsted St.
Valandos: nuo 10—4; nuo 6—8
Nedėliomis: nuo 10 iki 12.

Ofisas Tel. Grovehill 0617
Res. 6737 S. Artesian Ave.
Tel. Grovehill 0617
DR. J- J. SIMONAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2423 West Marquette Road
Val.: 2-5 ir 7-9 P. M. Ket. 9-12 A.M.
Nedėlioj susitarus

Tel. Canal 0257 Res. Prospect 6659
DR. P. Z. ZALATORIS
Gydytojas ir Chirurgas
1821 SOUTH HALSTED STREET
Residencija 6600 So. Artesian Ave.
Valandos: 11 ryto iki 4 po pietų
6 iki 8:30 vakare

Tel. Canal 6764
DR. A. RAČKUS
GYDYTOJAS, CHIRURGAS IR OBSTETRIKAS
Gydo staigias ir chroniškas ligas vyrų, moterų ir vaikų
DARO OPERACIJAS
Ligonius priima kasdieną nuo pietų iki 8 val. vakaro.
Nedėliomis ir seredomis tik iškalno susitarus
Ofisas, Laboratorija ir X-Ray
2130 WEST 22nd STREET

DR. S. BIEZIS
GYDYTOJAS ir CHIRURGAS
X—Spinduliai
Ofisas 2201 West 22nd Street
cor. So. Leavitt St. Tel. Canal 6122
Rezidencija: 6628 S. Richmond Ave.
Telephone Republic 7868
Valandos: 1—3 ir 7—8 val. vak.
Nedėlioj: 10—12 ryto.

DR. SUZANA A. ŠLAKIS
Moterų ir Vaikų ligų Specialistė
4145 ARCHER AVE.
Ofiso Tel. LAFAYETTE 7337
Ofiso val. kiekvieną dieną nuo 9 iki 12 ryto (išskyrus seredomis). Taipgi nuo 4 iki 8 val. vakare Utarninkais ir Ketvergais.
Rez. Tel. Hyde Park 3395

DR. M. T. STRIKOL'IS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
OFISAS
4645 S. ASHLAND AVE.,
Ofiso valandos: nuo 2 iki 4 ir nuo 6 iki 8 val. vak. Nedėliomis pagal sutartį
Ofiso Tel.: Boulevard 7820
Namų Tel.: Prospect 1930

Tel. Lafayette 1016
DR. F. J. LOWNIK
Gydytojas ir Chirurgas
1800 WEST 47th STREET

DR. MAURICE KAHN
Gydytojas ir Chirurgas
4631 SO. ASHLAND AVE.
Tel. Yards 0994
Rezidencijos Tel. Plaza 3200
VALANDOS:
Nuo 10 iki 12 diena
Nuo 2 iki 3 po pietų
Nuo 7 iki 9 vakare
Nedėl. nuo 10 iki 12 dieną

DR. CHARLES SEGAL
Perkėlė savo ofisą po numeriu
4729 SO. ASHLAND AVE.
SPECIJALISTAS
Džiovų, Moterų ir Vyrų Ligų
Val.: ryto nuo 10—12 nuo 2—4 po pietų: 7—8:30 val. vakare.
Nedėliomis 10 iki 12
Telefonas Midway 2880

HEMLOCK 8151
DR. V. S. NARES
(Naryauckas)
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2420 West Marquette Road
VALANDOS:
9 iki 12 ryto, 7 iki 9 vakare
Utarn. ir Ketv. vak. pagal sutartį

DR. S. A. DOWIAT
GYDYTOJAS ir CHIRURGAS
4729 WEST 12th PLACE
Val.: 7 iki 9 v. v. išskiriant Seredos ir Pėtnyčios, kuriomis dienomis jis bus.
2924 W. WASHINGTON BLVD.
Kitos val. ant Washington Blvd.
4:30 — 5:30 kasdien
Telefonai: Kedzie 2450 — 2451, arba Cicero 662. Rez. tel. Cicero 2888

Tel. Lafayette 5798
DR. A. J. JAVOIŠ
Val.: 2 iki 5 po pietų, 7 iki 9 vak.
Office: 4459 S. California Ave.
Nedėlioje pagal sutartį

Ofiso: Tel. Victory 6893
Rez.: Tel. Drexel 9191
Jei neatsilieipia šaukite Central 7464
DR. A. A. ROTH
Rusas Gydytojas ir Chirurgas
Specialistas odos ligų ir veneriškų ligų
Ofisas 3102 So. Halsted St.
Kampas 31st Street
Val.: 10—11 v. ryto, 2—4, 7—9 v. v.
Nedėliomis ir šventadieniais 10—12

DR. T. DUNDULIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4142 ARCHER AVENUE
Tel. Virginia 0036

DR. P. M. ŽILVITIS
Gydytojas ir Chirurgas
3243 So. Halsted Street
Office Tel. Victory 7188
Res. Tel. Hemlock 2615

Tel. Grovehill 1595
DR. A. L. YUŠKA
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Val.: 9-11 ryto 2-4 ir 7-9 vak.
Seredomis po pietų ir Nedėldieniais tik susitarus
2422 W. MARQUETTE ROAD

Res. Phone Englewood 6641
Office Phone Wentworth 3000 Wentworth 3000
DR. A. R. McCRADIE
GYDYTOJAS ir CHIRURGAS
6558 S. HALSTED STREET
Val.: 2-4 ir 7-9 val. vakare

A. L. DAVIDONIS, M. D.
4910 SO. MICHIGAN AVENUE
Tel. Kenwood 5107
Valandos:
Nuo 9 iki 11 valandai ryte.
Nuo 6 iki 8 valaidai vakare
apart šventadienio ir ketvirtadienio

Ofiso Tel. Victory 3687
Of. ir Rez. Tel. Hemlock 2374
DR. J. P. POŠKA
3133 S. HALSTED STREET
Antras ofisas ir rezidencija
6504 SO. ARTESIAN AVE.
Ofiso val.: nuo 9-12 rytais: nuo 7-9 vak. Antro Of. val.: nuo 3-6 po piet. Utarn. ir Subat. nuo 3-6 vak. Šventadieniais pagal sutarimą.

Tel. Wentworth 3000
Rez. Tel. Stewart 8191
DR. H. BARTON
Gydytojas ir Chirurgas
6558 S. HALSTED STREET
Val.: 2-4 ir 7-9 val. vakare.

Tel. Hemlock 8700
Res. Tel. Prospect 0610
DR. B. ARON
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Ofisas 6155 South Kedzie
Rez. 6425 So. California Ave.
Val.: 2-4, 7-9 v. v. Išskiriant Ketv.

Ofiso ir Rez. Tel. Boulevard 5913
DR. A. J. BERTASH
756 W. 35th STREET
Ofiso val.: nuo 1-3, nuo 6:30-8:30

CHICAGOJE

DARBININKŲ DIENA MARIJONŲ UKY

MARIAN HILLS, Hinsdale, Ill. — Šio miesto pietvakarių laukuose randasi Tėvų Marijonų pirm 10 metų pirktasis Bernaičių Kolegijos reikalams ūkis, kuriame dabar yra pastatyti naujokyno rūmai, šv. Juozapo darbininkų namai, tarnams nameliai, ūkio triobėsiai ir aplink sodai. Čia dabar gyvena Amerikos Marijonų Provincijolas ir čia randasi Bernaičių Kolegija, kurios paminėjimui darbininkų dienoje buvo Kolegijos Rėmėjų Chicagos Apskrities surengtas didelis išvažiavimas.

Bernaičių Kolegijos rūmuose 12 val. laikė šv. Mišias kun. L. Draugelis, pamokslą pasakė kun. Pr. Vaitukaitis. Gražiai giedojo vargonininkų choras.

Tuoj po pamaldų įvyko Jurgio Washingtono, ark. J. Matulevičiaus ir Provincijolo Kudirkos medelių vardynės. Vaikščiojant prie medelių, vargonininkų choras komp. A. Pociui vadovaujant, giedojo "Dievas mūsų Gelbėtojas." Prie Washingtono medelio gražią kalbą pasakė prof. F. B. Mastas, Federacijos pirm.; prie arkiv. J. Matulevičiaus — dr. J. Poška; o prie Provincijolo Kudirkos — L. Šimutis "Draugo" redaktorius.

Programai vadovavo kun. J. Mačiulionis.

Gražaus įspūdžio paliko visiems šios iškilmės per kurias dalyviai gausiai aukojo Tėvo Kudirkos paminklui statyti šv. Kazimiero kapuose.

Ūkio trobėsiuose, apie šv. Juozapo namus, įvyko piknikas, kuriame svečius linksmino Cicero vengras dovanai duo damas puikią muziką ir dar už darbio $6.00. Kolegijos Rėmėjų 35 skyriaus darbuotojos Ona Bambalienė su dukrele Onute, Ieva Rudienė, Tėodora Atraškienė, p. Paulienė ir p. Gubista atvyko su įvairiais laimėjimais ir padarė pelno $34.70. Kolegijos Rėmėjų 19 skyriaus darbuotojos Ieva Šiaulienė ir Emilija Pocienė pačios iš laiko pagamino svečiams lietuviškos giros ir gavo už tai $38.95. Moterų Sąjungos 55 kuopos atstovės Sakalienė, Jasnauskienė, Balčiūnienė, Aitutienė ir k. darbavosi prie "bingo" ir surinko $26.15.

Darbuotojos restorano porą dienų prieš tai taip puikiai viską sutaisė ir tiek valgių pagamino, kad tūkstantinė minia pavalgė ir įeigų davė $252.75. Už ice cream ir soda sudėjo $64.00.

Vaikams buvo didelis džiaugsmas jodinėti ant gyvų arkliukų, mokant po nikeluką, surinkta $19.00.

Puikus oras, gražūs lietuviški žaidimai, vaikštynės po daržus ir sodus užlaikė pimai patenkinţus svečius iki vėlybam vakarui.

Marijonų Kolegijos ūkis visiems lietuviams darosi maloni poilsio vietelė ir kiekvieną išvažiavimą vis didesnis ir didesnis mūsų tautiečių skaičius su juom susipažįsta, į jį vykti sužino artymiausius kelius, jame suranda savo senosios tėvynės jaunatvės malonius prisiminimus ir iš jo saviesiems miestan lauktuvių gabena tik ką pamilžto šilto pienučio, sūrių, sviesto, kviečių miltų, daržovių, rūkytų kumpių, dešrų, skilandžių ir lašinių.

Ten buvęs...

ŠILAVOS ATLAIDAI

MARQUETTE PARK. — Šv. Panelės Gimimo bažnyčioj dabar laikomi šv. Panelės (Šilavos) atlaidai. Pamaldos rytais ir vakarais. Gražius pamokslus sako jaunas, bet gabus pamokslininkas Tėvas Gabrielius, pasionistas (kun. Ješkelevičius, kurio tėvai gyvena Montello, Mass.). Į atlaidus žmonių lankosi daug. Ketvirtadienio vakare bus iškilminga atlaidų užbaiga su procesija.

ŠIANDIE BUS LIETUVIŲ RADIJO PROGRAMAS

Pastangomis Peoples Furniture Co. krautuvių, šiandie, nuo 7 iki 8 val., vakare iš stoties WGES (1360 kilocykles) bus nuolatinis antradienio radijo programas. Teko sužinoti, kad būrys žymių dainininkų stropiai rengiasi padainuoti naujų ir gražių lietuviškų dainelių: K. Sabonis, A. Ančiūtė, L. Sabonienė, A. Čiapas, Peoples Parlor duetas, trio ir kvartetas dar ir kiti. O apie sveikatą kalbės dr. J. Poška. Bus rinktinė orkestros muzika, įdomūs ir naudingi pranešimai. Viskas pilnai patenkins klausytojus šių programų. Todėl atsiminkite užsistatyti savo radijo. *Rep.*

PRANEŠIMAI

WEST SIDE. — Moterų Są-gos 55 kp. mėn. susirinkimas įvyks šį vakarą, rugsėjo 13 d. Prašome visų narių būtinai susirinkti. Taip pat kurios esate užsilikusios su mokesčiais, prašomos atsiteisti.

Kp. pirm. S. Sakalienė

BRIDGEPORT. — Dr-jos Palaimintos Lietuvos mėnesinis susirinkimas įvyks rugsėjo 14 d., 8 val. vak., Lietuvių Auditorijoj. *Valdyba*

BRIDGEPORT. — Lithuanian Political and Benevolent Club mėnesinis susirinkimas įvyks rugsėjo 13 d., 7:30 val. vakare, Chicago Lietuvių Auditorijoj. Visi nariai malonėkit laiku susirinkti. Turim svarbių reikalų svarstyti: balius, kuris įvyks spalio 19 d., ir užsimokėti užvilktas mėnesines mokestis, kad nebūtume išskirti iš kliubo.

Valdyba

LIETUVOJE

(Mūsų korespondentų)

SKIEMONYS, Utenos aps. Keletą savaičių pas mus svečiavosi Ukmergės mokyklų kapelionas, gerb. kun. Strazdas. Svečias pavadavo išvykusį atostogų vietos kleboną gerb. kun. P. Liepą. Garbus svečias savo paprastumu, pamaldumu, kilnumu ir stropumu labai patiko parapijiečiams ir šie jį pamilo.

Pamilo jį seneliai, kuriuos jis paguodė, ir šie su šypsena **lūpose užbaigdavo šios ašarų** pakalnės vargingąsias dieneles ir ramiai nukeliaudavo pas Viešpatį.

Pamilo jį trokštąs dirbti Dievui ir Tėvynei jaunimas, nes jo asmenyje pajuto savo prietelį. Jaunimui padėti jis nesigailėjo nei vieko nei nieko. Užtat jaunimas jo niekada nepamirš.

Visi Skiemoniečiai linkime garbiam svečiui sveikatos ir meldžiamės už jį Viešpačiui.

Pau-Puk-keewis.

GAL DAR NEŽINOTE

Plačioji lietuvių visuomenė gal dar nežino, kad Marijonų ūkyje, Hinsdale, Ill., galima pigiai pirkti jaunų paršiukų, žąsų, ančių, rūkytų lašinių, dešrų, šviežių miltų ir kitokių produktų. Prašomi atsilankyti į Marijonų ūkį ir įsitikinti didelius bargenus.

GARSINKINTES "DRAUGE"

NEGALI SUAMERIKONINTI

MANILA, rugs. 12. — Filipinų salose dirbantieji kultūros darbą amerikonai nusiskundžia, kad salų gyventojai mielai persiima amerikoniška kultūra, bet filipinai ir toliau filipinais pasilieka. Sako, nėra jokios vilties juos suamerikoninti.

SANTIAGO, Čile, rugs. 12. — Vyriausybė pradėjo spauzdinti ir leisti apyvarton daug popierinių pinigų. Tad gyventojai smulkiuosius sidabrinius ir nikelinius pinigus krauja ir tik popierinius vartoja.

BUS APIE 3,000 STUDENTŲ

SOUTH BEND, Ind., rugs. 12. — Notre Dame universitete bus apie 3,000 studentų.

Copr., 1932, The American Tobacco Co.

—ir žalias tabakas neturi vietos cigaretuose

Jo *nėra* Luckies
... *lengviausiame* cigarete
kokį kada nors rūkėte

MES perkame puikiausią, patį puikiausią tabaką visame pasaulyje, bet tas dar neišaiškina kodėl žmonės visur skaito Lucky Strike lengviausiu cigaretu. Dalykas tame, kad mes niekuomet neužmirštame teisybės, jog "Gamta savo Žalumoj Retai Švelni ir Lengva" – todėl šis puikus tabakas, jį tinkamai pasendinus, išnokinus, perleidžiamas per pagerinamą Lucky Strike valymo procesą, kuris žinomas kaip – "It's toasted". Štai kodėl kiekvieno miesto, miestelio ir sodybos gyventojas sako, kad Luckies yra tokie lengvi cigaretai.

"It's toasted"
Tas pakelis lengvų Luckies

"Jei žmogus paražytų geresnę knygą, pasakytų geresnį pamokslą, ar padarytų tobulesnius sląstus pelėms gaudyti negu jo kaimynas, o pasistatytų namus miško tankmėje, vistiek pasaulis iki jo durų pramins taką."
RALPH WALDO EMERSON

Ar šis pareiškimas neganėtinai paaiškina kodėl pasaulis užgiria ir priima Lucky Strike?

SUKAKTUVIŲ IŠPARDAVIMAS

Jau sukako 3 metai, kaip pradėjome leisti pirmus Lietuvių Radio Programus

BUDRIKO KRAUTUVĖJE EINA MILŽINIŠKAS IŠPARDAVIMAS RADIO IR RAKANDŲ

5 tubų Philco radio po $19.50
10 tubų Stewart Warner, po .. $29.50
10 tubų Silver Marshall, po.. $29.50
Radio ir Viktrola krūvoje, po .. $39.50
3 šmotų Bed Room Set, ... $49.50
Lovoms springsai po $3.75
Vatiniai matracai, vertės $10. po $4.50
Elektrikinės Ledaunės, vertės $125. po $69.00
Royal Rašomos Mašinėlės po $29.50

ANT LENGVŲ IŠMOKĖJIMŲ

Jos. F. Budrik Inc.

3417–21 South Halsted Street
Telefonas BOULEVARD 8167—4705

Radio programai 2 sykiu savaitėje: WCFL Nedėliomis nuo 1 iki 2 val. po pietų ir WHFC ketvergais nuo 7:30 iki 8 val. vakare.

Į LIETUVĄ
per BREMENĄ
greičiausias jurų laivas
BREMEN
EUROPA
Puikus geležinkeliu susisiekimas iš BREMERHAVEN į LIETUVĄ
Dėl informacijų kreipkitės:
180 W. Randolph St., Chicago
NORTH GERMAN
LLOYD

FOR YOUR FALL DANCE, see Curley Evans, The Greatest Lithuanian Orchestra Leader in America, who has played from coast to coast.
Address 919 N. Mozart St.
Chicago, Ill.

B. R. PIETKIEWICZ & CO.
MORTGAGE BANKERS
REAL ESTATE
Prisirašykite į mūsų Spulką
Texų informacija suteikiama
Dykai
2608 West 47th St.

NAUJA GASOLINO STOTIS
Vartoja Sinclair Produktus
HIGHWAY
SERVICE STATION
7001 S. WESTERN AVENUE
S. E. corner
Tel. Hemlock 1017
Pranas Dargelis, savininkas

JOHN B. BORDEN
(John Bagdziunas Borden)
ADVOKATAS
105 W. Adams St., Rm. 1642
Telephone Randolph 6727
2151 W. 22nd St. 6 iki 9 vak.
Telephone Roosevelt 9090
Name: 8 iki 9 ryto. Tel. Repub. 9600

A. A. SLAKIS
ADVOKATAS
Miesto Ofisas 77 W. Washington St. Room 905 Tel. Dearborn 7966
Valandos: 9 ryto iki 4 po pietų
Vakarais: Utarninkais ir Ketvergais — 6 iki 9 val.
4145 Archer Ave. Tel. Lafayette 7227
Namų Tel. Hyde Park 2395

J. P. WAITCHES
ADVOKATAS
52 E. 107 ST. prie MICHIGAN AVE.
Tel. Pullman 5950—6377
4600 S. WOOD ST.—Ketvergo vak.
Tel. Lafayette 6393
148 N. LA SALLE ST.—pagal sutartį
Tel. Boulevard 5913.

CHARLES P. KAL
ADVOKATAS
756 W. 35th Street
Netoli Halsted Str.

R. ANDRELIUNAS
Užlaikome naujausios mados žiedus, laikrodžius, radios, taipgi elektrikinius laikrodžius, movie cameras, projectorius dėl judomų paveikslų rodymo. Kainos labai nupigintos.
2650 W. 63rd St., Chicago, Ill.
Tel. Hemlock 8380

Wm. J. Karelva
Savininkas
Dėl geriausios rųšies ir patarnavimo, šaukit.
GREEN VALLEY PRODUCTS
Oiselis šviežių kiaušinių, sviesto ir surių.
4644 SO. PAULINA STREET
Tel. Boulevard 1389

Studebaker
Jei manai pirkti automobilį, ateik pas mus pirmiau, nes mes užlaikome vieną iš geriausių rušių automobilius — STUDEBAKER, kurie yra pagarsėję savo stiprumu ir gražumu. Taipgi mes turime pilną pasirinkimą vartotų karų labai prieinamą ir nebrangia kaina.
MIDLAND MOTOR SALES
4492 ARCHER AVENUE
Telephone Lafayette 7139